



Foto: Lillestrøm kommune

RAPPORT NR. 12-2026

OPPFØLGING AV KLIMASTRATEGIEN

LILLESTRØM KOMMUNE

FORVALTNINGSREVISJON

SEPTEMBER 2026

INNHold

SAMMENDRAG	I
1 INNLEDNING	1
1.1 Bakgrunnen for undersøkelsen	1
1.2 Formål og problemstillinger	1
1.3 Metode.....	2
1.3.1 Generelt.....	2
1.3.2 Dokumentanalyse	2
1.3.3 Intervjuer.....	2
1.4 Verifiseringsprosesser.....	3
1.5 Kommunedirektørens uttalelse	3
1.6 Revisjonskriterier	3
1.7 Avgrensninger.....	3
1.8 Rapportens oppbygning.....	4
2 OPPFØLGING AV KLIMASTRATEGIEN OG PLANEN FOR KLIMANØYTRAL DRIFT	5
2.1 Problemstilling og revisjonskriterier	5
2.2 Avklaring av roller og ansvar	5
2.2.1 Fordelingen av ansvaret for klimastrategien.....	5
2.2.2 Ansvarsfordeling for planen for klimanøytral drift	8
2.3 Rapportering om fremdrift og måloppnåelse	9
2.3.1 Rapportering på klimastrategien	9
2.3.2 Rapportering på planen for klimanøytral drift	12
2.4 Revisjonens vurderinger	14
3 OPPFØLGING AV FYSISK KLIMARISIKO	16
3.1 Problemstilling og revisjonskriterier	16
3.2 Oppgave- og ansvarsfordeling	16
3.2.1 Samordning mellom tjenestekområder	17

3.2.2	Ny klimatilpasningsstrategi	18
3.3	Risiko for overvannsflom.....	20
3.3.1	Koordineringsansvaret for overvann	21
3.3.2	Overvannsveileder	21
3.4	Revisjonens vurdering	21
4	KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER.....	23
	LITTERATUR- OG KILDELISTE	24
	VEDLEGG 1 KOMMUNEDIREKTØRS UTTALELSE	25
	VEDLEGG 2 REVISJONSKRITERIER	27
	Revisjonskriterier og kilder	27
	Oppfølging av klimastrategien.....	27
	Håndtering av fysisk klimarisiko	29
	 Figur 1 Kommunens organisering på overordnet nivå	 5
	Figur 2 Organisering i stabs- og tjenesteområdet klima og infrastruktur.....	16
	Figur 3 Strategier for klimatilpasning.....	19
	 Tabell 1 Plasseringen av ansvaret for oppfølgingen av klimastrategien	 6
	Tabell 2 Eksempler på hovedområde, strategi og virkemiddel	6
	Tabell 3 Eksempler på satsingsområder, mål og tiltak.....	8
	Tabell 4 Eksempler på tiltak i planen for klimanøytral drift.....	9

SAMMENDRAG

Romerike revisjon har gjennomført en forvaltningsrevisjon av Lillestrøm kommunes arbeid med klima. Prosjektet ble bestilt av kontrollutvalget i Lillestrøm kommune den 3.12.2025 i sak 61/25.

Formålet med undersøkelsen er å undersøke hvordan Lillestrøm kommune følger opp klimastrategien.

Hovedfunn

1. Ansvarsfordelingen for klimastrategien og planen for klimanøytral drift er bare delvis avklart.
2. Store deler av kommunens rapportering til kommunestyret om oppfølgingen av klimastrategien og planen for klimanøytral drift består av beskrivelser av aktiviteter og tiltak. Kommunen rapporterer i liten grad på måloppnåelse.

Revisjonen vurderer at kommunen til en viss grad har avklart ansvaret for oppfølgingen av klimastrategien og planen for klimanøytral drift. Det har ikke vært tilstrekkelig avklart hvem som har hatt ansvaret for planen for klimanøytral drift. Videre er ansvarsfordelingen for mål og oppgaver i både klimastrategien og planen for klimanøytral drift mangelfullt dokumentert. Etter revisjonens vurdering er det viktig med dokumenterte og oppdaterte beskrivelser av ansvarsfordelingen, fordi klimaarbeidet i stor grad krever tverrsektoriell innsats, og fordi kommunen ofte omorganiserer på klimaområdet.

Videre vurderer revisjonen at kommunen har sørget for rapportering til kommunestyret på fremdriften i arbeidet med klimastrategien og planen for klimanøytral drift, men at det er svakheter ved rapporteringen. Undersøkelsen viser at klimaarbeidet er omtalt i både årsrapporter, kommunens klimabudsjett og saker til kommunestyret. Store deler av rapporteringen har bestått av beskrivelser av aktiviteter og tiltak. Kommunen rapporterer i liten grad på måloppnåelse. Samlet sett er det vanskelig å se ut fra rapporteringen i hvilken grad kommunen lykkes med klimaarbeidet. Revisjonen ser positivt på kommunens arbeid med å utarbeide indikatorer, fordi indikatorene skal gi et bedre grunnlag for å rapportere på klimaområdet. Det er viktig at arbeidet, som strekker seg tilbake til 2021, blir slutført.

Kommunens nye klimatilpasningsstrategi (vedtatt 10.6.2026) bidrar etter revisjonens vurdering til å avklare og tydeliggjøre ansvaret for oppfølgingen av fysisk klimarisiko. Det vises i intervju til at ny klimatilpasningsstrategi svarer på utfordringen om at fagressurser og ansvar er fragmentert. Den nye strategien beskriver roller, ansvar og planlagte tiltak. Den legger også til rette for samordning og samarbeid på tvers i kommunen. Undersøkelsen viser også at overvannsflom er fulgt opp som risikoområde i kommunens ROS, planverk, overvannsveileder og ny klimatilpasningsstrategi.

Basert på det som kommer frem i undersøkelsen anbefaler revisjonen at kommunedirektøren:

1. sørger for at ansvaret for å følge opp klimastrategien og planen for klimanøytral drift er tilstrekkelig avklart.
2. sørger for å rapportere til kommunestyret om hvordan kommunen ligger an til å nå alle de overordnede målene i klimastrategien og planen for klimanøytral drift.

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunnen for undersøkelsen

Kontrollutvalget i Lillestrøm kommune bestilte i møtet 3.12.2025 (sak 61/25) en forvaltningsrevisjon av kommunens arbeid med klima. Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen for forvaltningsrevisjonen i møtet 4.2.2026 (sak 4/26).

Lillestrøm kommune har satt seg flere mål på klimaområdet. Et hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel er at kommunen skal omstille til lavutslippssamfunnet og håndtere klimaendringer. Kommunen skal redusere fotavtrykket fra egen virksomhet, og arbeide for klimanøytral drift gjennom kostnadseffektive tiltak. Samfunnsdelen ble vedtatt av kommunestyret 28.1.2026 (sak 1/26).

Lillestrøm kommune har en klimastrategi, som kommunestyret vedtok i juni 2021 (sak 106/21). Målene i klimastrategien er reflektert i kommuneplanens samfunnsdel. Et av målene i strategien er at Lillestrøm kommune reduserer utslippene til under 1 tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger i året.¹ Kommunen har også utarbeidet en handlingsplan til klimastrategien, som kommunestyret vedtok i oktober 2025 (sak 157/25). I saken står det at kommunedirektøren har et mål om å revidere klimastrategien i 2027.

Klimastrategien omfatter også hvordan kommunen skal håndtere fysisk klimarisiko og ansvarsrisiko. Ifølge klimastrategien handler fysisk klimarisiko om konsekvensene av klimaendringer, som flom, skred, tørke, ekstremnedbør og havnivåstigning. Ansvarsrisiko dreier seg om risikoen for at skadelidte krever økonomisk erstatning fra kommunen etter hendelser som skyldes klimaendringer.

Med utgangspunkt i klimastrategien, har kommunen utarbeidet en plan for å ha klimanøytral drift innen 2027. Planen ble vedtatt av kommunestyret 1.3.2023 (sak 27/23). Den beskriver hvordan kommunen skal redusere utslipp fra egen virksomhet. Kommunestyret vedtok 10.6.2026 (sak 69/26) å utsette målet om klimanøytralitet til 2029.

Klimaarbeidet i kommuner er ofte tverrsektorielt og involverer flere stabs- og tjenesteområder og virksomheter. Arbeidet kan være krevende å koordinere og følge opp. Erfaringer fra forvaltningsrevisjoner i andre kommuner viser at det kan være utfordringer med å fordele ansvaret, og å styre og følge opp klimatiltak.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med undersøkelsen er å undersøke hvordan Lillestrøm kommune følger opp klimastrategien.

¹ CO₂-ekvivalenter er en enhet som brukes i klimagassregnskap. Enheten tilsvarer den effekten en gitt mengde (som regel et tonn) CO₂ har på den globale oppvarmingen over en gitt periode (som regel 100 år) ([CO₂-ekvivalenter – Store norske leksikon](#)).

Undersøkelsen har to problemstillinger:

1. Hvordan følger kommunen opp klimastrategien?
2. Hvordan følger kommunen opp strategien når det gjelder håndtering av fysisk klimarisiko?

1.3 Metode

1.3.1 Generelt

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til RSK 001 - Standard for forvaltningsrevisjon som er fastsatt av styret i NKRF - Kontroll og revisjon i kommunene. Standarden definerer hva som er god revisjonsskikk innen kommunal forvaltningsrevisjon. Arbeidet er kvalitetssikret i henhold til Romerike revisjon IKS sine interne rutiner.

1.3.2 Dokumentanalyse

Revisjonen har bedt kommunen oversende dokumentasjon på arbeidet med klimastrategien, planen for klimanøytral drift og håndtering av fysisk klimarisiko. Vi ba blant annet om dokumentasjon på ansvarsfordeling, rapportering, evalueringer og sentrale underliggende strategier og handlingsplaner. Kommunen sendte oss et skriftlig svar 16.4.2026 med tilhørende dokumentasjon.

Dokumentanalysen ga langt på vei et tilstrekkelig grunnlag for å besvare problemstillingene. Etter gjennomgangen av dokumentasjonen så vi likevel behov for å intervjuer nøkkelpersoner for å få nærmere informasjon om hvordan kommunens arbeid fungerer i praksis, og hvordan informantene vurderer arbeidet. Intervjuene supplerte dermed dokumentanalysen og bidro til et datagrunnlag med tilfredsstillende gyldighet og pålitelighet.

1.3.3 Intervjuer

Revisjonen har intervjuet:

- Fagleder i kommunalområdet samordning og klimatilpasning. Faggruppa hadde ansvaret for bl.a. vurderinger, planer og oppfølging av klimatilpasning og naturfare.
- Klimarådgiver i avdeling for strategi og næring. Avdelingen hadde det strategiske og koordinerende ansvaret for oppfølgingen av klimastrategien
- Kommunalsjef samordning og klimatilpasning. Kommunalområdet hadde ansvaret for planen for klimanøytral drift og fysisk klimarisiko.

Samlet sett dekker intervjuene kommunens arbeid med klimastrategien, planen for klimanøytral drift og fysisk klimarisiko.

Intervjuene er gjennomført i perioden 4.6.2026 - 26.6.2026. Vi utarbeidet referat fra alle intervjuene. Intervjureferatene er verifisert av informantene for å sikre pålitelighet i datamaterialet.

Vi har også hatt et møte med Miljødirektoratet 18.6.2026, for å få en bedre forståelse av hva som er realistiske forventninger på klimaområdet til en kommune som Lillestrøm.

1.4 Verifiseringsprosesser

Rapporten ble sendt administrasjonen i sin helhet til gjennomgang og uttalelse 11.9.2026. Vi har mottatt tilbakemeldinger til faktagrunnlaget og foretatt noen justeringer.

Revisjonen mener gode verifiseringsprosesser knyttet til muntlige fremkomne data, og av rapporten i sin helhet, er viktig for å sikre gyldighet og pålitelighet i undersøkelsens datagrunnlag.

1.5 Kommunedirektørens uttalelse

Revisjonen mottok kommunedirektørens uttalelse til rapporten 23.9.2026.

Kommunedirektøren takker i uttalelsen for en grundig gjennomgang av kommunens oppfølging av klimastrategien og arbeidet med fysisk klimarisiko. Ifølge kommunedirektøren legger rapporten et godt grunnlag for videre utvikling av kommunens styring og oppfølging på klimaområdet.

Kommunedirektøren opplyser om et par overordnede tiltak, som er relevante for rapportens anbefalinger:

- Kommunens ledelse viser til at klimaressursene skal samles i ett stabs- og tjenesteområde. Målet er å få en tydeligere ansvarsfordeling.
- Kommunen skal høsten 2026 sette i gang et systematisk arbeid med å identifisere indikatorer for å måle arbeidet med handlingsplanen til klimastrategien, samtidig med at handlingsplanen revideres. Systemet skal gi kommunen god innsikt i hvordan den ligger an i klimaarbeidet og vise hvordan kursen kan justeres.

1.6 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som kommunen vurderes opp mot. Kriteriene utledes fra lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og hva som anses som god forvaltningsskikk og faglig anerkjente normer på området. I dette prosjektet er revisjonskriteriene blant annet hentet fra kommuneloven og kommunestyrets vedtak. Kriteriene er nærmere presentert innledningsvis i kapittel 2 og 3, og i vedlegg 2 i rapporten.

1.7 Avgrensninger

Undersøkelsen er avgrenset til kommunens systemer for ansvarsfordeling, samordning og rapportering. Revisjonen har ikke undersøkt gjennomføringen eller effekten av alle enkelttiltak i klimastrategien og tilhørende planer.

Kommunens ledelse besluttet 25.6.2026 at det skulle gjennomføres en organisasjonsjustering, som innebærer å samle arbeidet med klima i ett stabs- og tjenesteområde. Dette var mot slutten av undersøkelsen vår. Organiseringen skulle konkretiseres høsten 2026 (intervju med kommunalsjef for samordning og klimatilpasning, og e-post fra kommunalsjef 26.6.2026). Videre viser kommunens nye organisasjonskart datert 1.7.2026 at stabs- og tjenesteområdet klima og infrastruktur, hvor klimaarbeidet etter hvert skal samles, har fått et nytt navn: miljø og samfunn. I rapporten har vi lagt til grunn organiseringen før organisasjonsjusteringen og det nye organisasjonskartet. Vi har omtalt endringene der det er aktuelt.

1.8 Rapportens oppbygning

Kapittel 2 handler om hvordan kommunen har fulgt opp klimastrategien og planen for klimanøytral drift. Kapittel 3 handler om hvordan kommunen har fulgt opp strategien når det gjelder håndtering av fysisk klimarisiko.

2 OPPFØLGING AV KLIMASTRATEGIEN OG PLANEN FOR KLIMANØYTRAL DRIFT

2.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Dette kapitlet handler om hvordan kommunen følger opp klimastrategien, når det gjelder ansvarsfordeling og rapportering til kommunestyret. Kommunestyret vedtok klimastrategien i juni 2021, og planen for klimanøytral drift i mars 2023.

Vi har undersøkt om kommunen har avklart hvem som har det overordnede ansvaret for strategien og planen, og hvem som er ansvarlig for de enkelte målene, tiltakene og virkemidlene.

Videre har vi sett på om kommunen har sørget for rapportering til kommunestyret om fremdrift og måloppnåelse i klimastrategien og plan for klimanøytral drift, slik at kommunestyret får tilstrekkelig informasjon om hvordan kommunen arbeider med strategien og planen.

For problemstilling 1 utledes følgende krav og forventninger til kommunen:

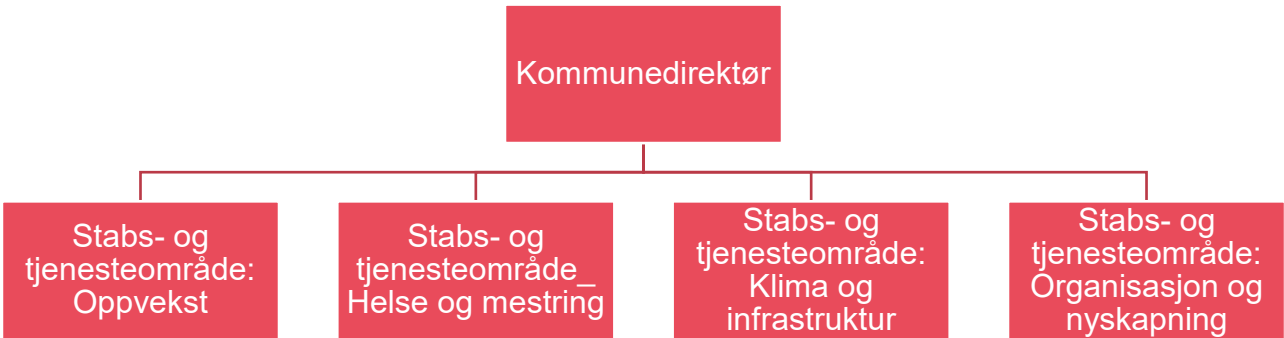
Problemstilling	Krav og forventninger til kommunen
1. Hvordan følger kommunen opp klimastrategien?	→ Kommunen bør ha avklart ansvaret for oppfølgingen av klimastrategien og planen for klimanøytral drift. → Kommunen bør ha sørget for rapportering til kommunestyret om fremdrift og måloppnåelse i klimastrategien og planen for klimanøytral drift.

2.2 Avklaring av roller og ansvar

2.2.1 Fordelingen av ansvaret for klimastrategien

Da vi gjennomførte undersøkelsen, var kommunens organisering på overordnet nivå som følger:

Figur 1 Kommunens organisering på overordnet nivå



Figuren viser at kommunen har fire stabs- og tjenesteområder under kommunedirektøren.

Avdeling for strategi og næring har det strategiske og koordinerende ansvaret for oppfølgingen av klimastrategien (kommunens skriftlige svar til revisjonen og opplysninger fra klimarådgiver). Avdelingens plassering i stabs- og tjenesteområdet organisasjon og nyskapning vises i tabellen under:

Tabell 1 Plasseringen av ansvaret for oppfølgingen av klimastrategien

Stabs- og tjenesteområde organisasjon og nyskapning
Kommunalområde samfunnsutvikling
Avdeling strategi og næring

I avdelingen for strategi og næring er det et klimateam, som består av klimarådgiver, en klimarådgiver på plan- og byggesaker og en trainee.

Ansvaret for å følge opp klimastrategien har ligget i forskjellige stabs- og tjenesteområder i kommunen de siste årene. Kommunen gjennomførte en organisasjonsendring 1.5.2024, hvor det ble etablert et nytt organisasjonskart med fem stabs- og tjenesteområder. Det overordnede klimaarbeidet lå i det femte stabs- og tjenesteområdet samfunn og kultur (Lillestrøm kommunes årsmelding 2024). Samfunn og kultur ble innlemmet i resten av organisasjonen 31.12.2025 (Lillestrøm kommunes årsregnskap og årsmelding 2025), og ansvaret for å følge opp klimastrategien ble dermed flyttet til stabs- og tjenesteområdet organisasjon og nyskapning.

Som nevnt i delkapittel 1.7, besluttet kommunens ledelse mot slutten av vår undersøkelse (25.6.2026) at det skal gjennomføres en ny organisasjonsjustering, som innebærer å samle arbeidet med klima i ett stabs- og tjenesteområde (e-post fra kommunalsjef 26.6.2026).

Klimastrategien er delt inn i fem hovedområder. Hvert hovedområde inneholder flere strategier og virkemidler. Tabell 2 viser et eksempel på et hovedområde, en strategi og et virkemiddel:

Tabell 2 Eksempler på hovedområde, strategi og virkemiddel

Hovedområde	Strategi	Virkemiddel
Fremme grønn næringsutvikling	Lillestrøm kommune bidrar til at grønne bedrifter og nettverk er fremtredende og synlige	Bruke grønne bedrifter i markedsføring av Lillestrøm som attraktiv næringskommune. Konkretisere dette i ny næringsplan.

Kommunen sendte revisjonen en beskrivelse av ansvarsfordelingen for hvert hovedområde i strategien. Revisjonen har forenklet beskrivelsen til følgende:

Fremme grønn næringsutvikling: Hovedansvaret ligger hos avdeling for strategi og næring. Avdelingen ligger som nevnt i kommunalområdet samfunnsutvikling, som igjen ligger under stabs- og tjenesteområdet organisasjon og nyskaping.

Kommunalområde innkjøp, som ligger under samme stabs- og tjenesteområde, har et ansvar gjennom strategien for bærekraftige anskaffelser.

Sikre helhetlig og grønn areal- og transportplanlegging: Avdeling for strategi og næring har det overordnede ansvaret gjennom arbeidet med kommuneplanen, og koordinerer arbeidet med resten av organisasjonen gjennom klimarådgiverne i avdelingen.

Bidra til infrastruktur for utslippsfri teknologi: Ansvaret er delt mellom to stabs- og tjenesteområder. Avdeling for strategi og næring har hatt ansvaret for mobilitet og byveksttaler. Avdelingen leder også det strategiske arbeidet med energi.

Kommunalområde miljøteknikk, som ligger i stabs- og tjenesteområdet klima og infrastruktur, har ansvaret for det som gjelder vann, avløp og renovasjon.

Gå foran ved å omstille til lavutslippsløsninger i egen drift: Også her er ansvaret delt mellom to stabs- og tjenesteområder.

Kommunalområdet samordning og klimatilpasning, som ligger i stabs- og tjenesteområdet klima og infrastruktur, har ansvaret for planen for klimanøytral drift.

Kommunalområde innkjøp, som ligger i stabs- og tjenesteområdet organisasjon og nyskaping, har ansvaret for oppfølging av grønne og bærekraftige anskaffelser. Avdeling for strategi og næring, som ligger i samme stabs- og tjenesteområde, leder arbeidet med klimakompensasjon og har deler av ansvaret for klimanøytral drift, etter dialog med kommunalområde samordning og klimatilpasning.

Håndtere den fysiske klimarisikoen og ansvarsrisikoen som følger av klimaendringene: Kommunalområdet samordning og klimatilpasning har ansvaret og koordinerer arbeidet.

Utover beskrivelsen av ansvarsfordelingen av hovedområder som vi har gjengitt over, sendte ikke kommunen oss noen dokumentasjon på ansvarsfordelingen for klimastrategien.

Klimarådgiver opplyser i intervju at hvert av de fem hovedområdene i klimastrategien ikke har én klart utpekt rolle eller avdeling som ansvarlig. Klimarådgiver opplyser at han i praksis har det koordinerende ansvaret for de fleste av hovedområdene i strategien, med unntak av klimatilpasning. Klimarådgiver forteller videre at selv om ansvaret for hovedområder, strategier og virkemidler ikke er formelt fordelt, er ansvarsfordelingen til dels avklart i praksis.

Kommunen har utarbeidet en handlingsplan til klimastrategien, som kommunestyret vedtok i oktober 2025 (sak 157/25). Handlingsplanen inneholder 18 tiltak som bør ha høy prioritet frem til og med 2027. Klimarådgiver opplyser i intervju at kommunen i 2025 landet på at det ikke var hensiktsmessig å revidere strategien, men heller lage en handlingsplan med tydelige prioriteringer fram mot 2027, da klimastrategien er planlagt revidert. Det kommer ikke frem av handlingsplanen hvem som er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres.

Klimarådgiver forteller i intervju at ansvarliggjøring for klimaarbeidet i deler av organisasjonen er noe som kan forbedres. Et godt indikatorsystem, med mer konkrete mål som forteller om kommunen lykkes eller ikke, kan ifølge klimarådgiver være et viktig virkemiddel for at ledere og andre deler av organisasjonen i større grad opplever et ansvar, dersom målene på området ikke nås. Det vil også gjøre det lettere å peke på hvem som sitter på nøkkelen for å få til forbedring. Klimarådgiver opplyser at kommunen arbeider med å få på plass indikatorer for kommunens arbeid. Vi kommer tilbake til det i delkapittel 2.3.

2.2.2 Ansvarsfordeling for planen for klimanøytral drift

Som nevnt over har kommunalområdet samordning og klimatilpasning ansvaret for planen for klimanøytral drift. Kommunalområdet ligger under stabs- og tjenesteområdet klima og infrastruktur (Kommunens skriftlige svar og intervju med kommunalsjef for samordning og klimatilpasning).

Kommunalsjef for samordning og klimatilpasning forteller i intervju at kommunalområdet fikk ansvaret for oppfølgingen av planen da kommunen gjennomførte omorganiseringen 1.5.2024. Kommunalsjefen oppfatter at det har vært uklart hvem som skulle følge opp planen etter omorganiseringen. Samtidig som kommunalområde for samordning og klimatilpasning har hatt det formelle ansvaret, så har avdeling for strategi og næring i praksis stått for mye av oppfølgingen. Klimarådgiver forteller i intervju at det ikke har fungert godt nok at oppfølgingen av klimastrategien og oppfølging av planen for klimanøytral drift har ligget ulike steder i organisasjonen.

Som nevnt besluttet kommunen 25.6.2026 at det skal gjennomføres en organisasjonsjustering, som innebærer at ressursene som arbeider med klima, skal samles. Etter kommunalsjefens vurdering er det et viktig grep for å redusere fragmentering, tydeliggjøre roller og utnytte ressursene bedre. (intervju med kommunalsjefen for samordning og klimatilpasning og e-post fra kommunalsjefen 26.6.2026).

Planen for klimanøytral drift inneholder tre satsingsområder. Under hvert satsingsområde er det flere mål og tiltak. Tabellen under inneholder eksempler:

Tabell 3 Eksempler på satsingsområder, mål og tiltak

Satsingsområde	Mål	Tiltak
----------------	-----	--------

Grønne innkjøp	Alle kommunale virksomheter skal kjenne til og bruke kommunens strategi for grønne innkjøp og innkjøpsavtaler hvor klimahensyn er innarbeidet.	Gjennom god intern kommunikasjon sørge for at strategi for grønne innkjøp ligger til grunn for alle relevante anskaffelser. Vurdere nye rutiner for kommunikasjon rundt dette.
----------------	--	--

Revisjonen har ikke mottatt noen dokumentasjon på hvem som var ansvarlig for å følge opp satsingsområdene eller målene i planen for klimanøytral drift.

I planen for klimanøytral drift kommer det frem hvem i kommunen som er ansvarlig for å følge opp hvert enkelt tiltak. Det er også angitt en tidshorisont for tiltakene. Figuren under viser et eksempel:

Tabell 4 Eksempler på tiltak i planen for klimanøytral drift

Tiltak	Tidshorisont	Ansvarlig
Gjennom god intern kommunikasjon sørge for at strategi for grønne innkjøp ligger til grunn for alle relevante anskaffelser. Vurdere nye rutiner for kommunikasjonen rundt dette.	2023	Innkjøpssjef

I forbindelse med kommunens årsmelding skal alle som har et gjennomføringsansvar i tråd med planen rapportere i et Excel-ark. Her står det også hvem som er ansvarlig for de forskjellige tiltakene.

2.3 Rapportering om fremdrift og måloppnåelse

2.3.1 Rapportering på klimastrategien

Målsetninger i klimastrategien

Lillestrøm kommunes klimastrategi inneholder to overordnede mål:

1. «Lillestrøm lykkes med overgangen til lavutslippssamfunnet – hvor utslippene er under 1 tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger per år.»

Målet gjelder for direkte utslipp i kommunens geografiske område, det vil si utslipp både fra kommunens virksomhet og andre utslippskilder i kommunen (for eksempel veitrafikk, industri og jordbruk).² Ifølge strategien måtte utslippene reduseres med 70 prosent fra 3 tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger i 2019 for å nå målet.

² De direkte utslippene er de som fysisk finner sted innenfor et geografisk område. Til sammenligning oppstår indirekte utslipp utenfor det geografiske området, som en konsekvens av forbruk av varer og tjenester innenfor det geografiske området ([Avgrense klimabudsjetten - Hjem](#))

2. «Lillestrøm kommune markerer seg som foregangsaktør i det grønne skiftet.»

Ifølge strategien kan kommunen, for å markere seg som en foregangsaktør, satse på sine fortrinn, og gå foran på områder der Lillestrøm kommune har spesielt gode forutsetninger for å markere seg. Eksempler er Lillestrøm som sykkelby, utslippsfri transport, løsninger for fjernvarme og sortering av avfall, samt kollektivtilbud.

En indikasjon på om kommunen lykkes med mål nummer 2 vil være om andre kommuner tar modell av Lillestrøm kommune på disse områdene.

I strategien er det ikke tydelig når målene skal være nådd, men revisjonen forstår det sånn at det er i 2050, ettersom det i beskrivelsen av mål 2 står: «Klimaloven slår fast at lavutslippssamfunnet skal nås innen 2050».³

Grunnlaget for rapportering – indikatorer

Kommunen har lenge hatt mål om å få på plass indikatorer på klimaområdet, blant annet for å få et bedre grunnlag for rapporteringen på kommunens arbeid med klima: En av strategiene i klimastrategien var å «sørge for en rasjonell modell for gjennomføring, rapportering og måling av klimatiltak», og ett av virkemidlene var «rapportering på klimaarbeidet ved hjelp av indikatorer etter samme modell som det øvrige bærekraftarbeidet i kommunen.» Videre kunne man i en sak til kommunestyret om klimafondet i august 2024 (sak 39/24) lese at kommunedirektøren jobbet med å finne gode indikatorer for å måle resultater i det langsiktige omstillingsarbeidet.

Ifølge en intern evaluering av klimastrategien i april 2026, har ikke kommunen lyktes med indikatorstyring eller kvantifisering av klimaarbeidet (Evaluering av klimastrategien, datert 16.4.2026). Som nevnt tidligere, opplyser klimarådgiver at kommunen arbeider med å få på plass indikatorer for kommunens arbeid som det kan rapporteres på. Rådgiveren legger til at indikatorer ikke kan være noe bare avdeling for strategi og næring arbeider med. De må omfatte hele kommunens virksomhet. Ifølge klimarådgiver har kommunalområdet for virksomhetsstyring informert om at kommunen starter arbeidet med indikatorer høsten 2026.

En viktig utfordring er ifølge klimarådgiver å finne indikatorer som faktisk måler kommunens klimaarbeid. Det samlede målet for CO₂-ekvivalenter for Lillestrøm-samfunnet er ikke en god indikator på kommunens eget arbeid. Målet er å identifisere mer treffsikre indikatorer, som ikke er for kompliserte å følge opp.

Rapportering på klimaarbeidet i kommunens budsjett

Lillestrøm kommune opplyser i sitt skriftlige svar til revisjonen at den viktigste rapporteringen på måloppnåelse og fremdrift har vært gjennom klimabudsjettet. Klimabudsjettet har inngått i kommunens økonomiplan og budsjett. Klimarådgiver opplyser at klimabudsjettets omfang av flere

³ Videre står det i klimabudsjettet i kommunens økonomiplan for 2025-2028, at kommunens mål er å nå lavutslippssamfunnet i 2050.

årsaker har blitt betydelig redusert i de siste årene. Revisjonen har gjennomgått budsjettet for både 2025 og 2026, for å se hvordan det har blitt rapportert på klimaarbeidet.

Kommunens økonomiplan for 2025-2028 og budsjett for 2025 ble vedtatt av kommunestyret 11.12.2024 (sak 187/24). Klimabudsjettet for 2025 inneholdt anslag over utslippsreduksjoner, inkludert status for å nå det overordnede målet om utslipp på under 1 tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger. Det andre overordnede målet, kommunen som foregangsaktør, var ikke omtalt. Budsjettet inneholdt videre en rapportering på arbeidet med de fem hovedområdene i klimastrategien, inkludert planen for klimanøytral drift. Rapporteringen inneholdt flere vurderinger av utfordringer og behov. I tillegg inneholdt klimabudsjettet en oversikt over klimatiltak.

Kommunens siste budsjett (økonomiplan for 2026-2029 og budsjett for 2026, vedtatt av kommunestyret 10.12.2025 i sak 193/25) inneholder ikke et eget klimabudsjett. I budsjettet er det i stedet en overordnet beskrivelse av klimaområdet, på lik linje med fem andre kommunale satsingsområder. Hovedmålet fra samfunnsdelen er gjengitt: «Lillestrøm kommune skal omstille til lavutslippssamfunnet, forhindre tap av naturverdier og håndtere klimaendringer». Deretter er det en beskrivelse av nåsituasjon, ønsket situasjon og tiltak. Det står at kommunen har styrket innsatsen for å redusere klimagassutslipp. Det oppgis at utslippene i kommunen var på 260 782 tonn CO₂-ekvivalenter i 2023, og at det er en nedgang på 6,5 prosent fra året før. Utslippene holdes ikke opp mot kommunens overordnede mål i klimastrategien om utslipp på 1 tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger. Det andre overordnede målet, om at Lillestrøm kommune skal markere seg som foregangsaktør i det grønne skiftet, er ikke omtalt.

Rapporteringen på klimaarbeidet i årsmeldingen for 2025

Klimarådgiver opplyser at årsmeldingen er den viktigste rapporteringen til kommunestyret om hvordan kommunen følger opp klimastrategien.

Klimarådgiver opplyser videre at han og klimateamet minst én gang i året, i forbindelse med årsmeldingen, gjennomgår hovedområdene i strategien med grupper for hvert satsingsområde. Da gjennomgås strategier og virkemidler, og det vurderes hva som er gjennomført, hva som arbeides med, og hva som eventuelt ikke lenger er relevant eller viktig.

Revisjonen har gjennomgått årsmeldingen for 2025. Årsmeldingen ble lagt frem for kommunestyret 10.6.2026 (sak 60/26).

I årsmeldingen gjengis hovedmålet i kommuneplanens samfunnsdel, men kommunen vurderer ikke hvordan kommunen ligger an til å nå målet. De to overordnede målene i klimastrategien er ikke omtalt.

Årsmeldingen inneholder deretter en rapportering på hvert av de fem hovedområdene i klimastrategien, i form av redegjørelser for tiltak og aktiviteter. Ettersom det ikke ligger noen indikatorer eller mål til grunn for rapporteringen, er det vanskelig å se ut fra rapporteringen i hvilken grad kommunen lykkes med arbeidet. Rapporteringen på fire av fem hovedområder inneholder heller ikke noen vurderinger av hvordan det går med kommunens arbeid, for eksempel beskrivelser av utfordringer. Unntaket er rapporteringen på utslippene fra kommunens egen drift.

Rapportering i andre saker

Klimarådgiver opplyser i intervju at politikerne får informasjon i egne klimasaker. Kommunen har lagt frem flere saker om klima til kommunestyret, blant annet om bevilgninger fra klimafondet. Revisjonen har gjennomgått sakene kommunen har henvist til i sitt skriftlige svar til revisjonen, for å se etter omtaler av måloppnåelse og fremdrift i arbeidet med klimastrategien. Revisjonen kan ikke se at noen av sakene har inneholdt en overordnet rapportering på arbeidet med klimastrategien eller hvordan kommunen ligger an til å nå målene i strategien. Sakene inneholdt rapportering på planen for klimanøytral drift, som er et av fem hovedområder i strategien. Det kommer vi tilbake til i neste delkapittel.

2.3.2 Rapportering på planen for klimanøytral drift

Målsetninger i planen for klimanøytral drift

I planen for klimanøytral drift er det overordnede målet at Lillestrøm kommune kan erklære seg klimanøytral i 2027. Ifølge planen legges følgende definisjon på klimanøytralitet til grunn:

For å ha klimanøytral drift, skal kommunen:

- Utarbeide klimaregnskap - slik at kommunen kjenner status og kan følge utviklingen
- Sørge for helhetlig og systematisk arbeid for å kutte utslipp i driften
- Ha metode for kompensasjon av utslipp som kommunen ikke kan kutte selv

Revisjonen forstår dette som tre kriterier som må oppfylles, for at kommunen skal ha klimanøytral drift.

Som et grunnlag for planen hadde kommunen fått utarbeidet et klimaregnskap for egen drift. Ifølge planen burde kommunen redusere klimafotavtrykket med 30 prosent innen 2027, noe som innebar et utslipp på 28 000 tonn CO₂-ekvivalenter.⁴ Kommunen skulle utrede kompensasjonsløsninger for utslippene kommunen ikke hadde mulighet til å kutte, og som var nødvendige for at kommunen skulle bli klimanøytral.

Planen peker på tre satsingsområder som er viktige for å oppnå klimanøytral drift:

- Grønne innkjøp og anskaffelser
- Energieffektivisering
- Omstilling av maskin- og kjøretøyparken

⁴ Klimafotavtrykk er summen av direkte og indirekte utslipp (Lillestrøm kommune – Tall og fakta 2025) (<https://opengov.360online.com/Meetings/LILLESTROMKOM/File/Details/4284464.PDF?fileName=Tall%20og%20fakta%202025%20-%20oppdatert%20oktober%202025&fileSize=7158390>). I planen kan man lese at kommunestyret i 2022 vedtok hvilken definisjon av klimanøytral drift som skal ligge til grunn. Den 15.6.22 behandlet kommunestyret en sak om oppstart av arbeidet med plan for klimanøytral drift. I saken fremkom det at indirekte utslipp (definert som utslipp forbundet med varer og tjenester som importeres til det geografiske området) skulle inngå i planen, mens kommunale investeringer, først og fremst nye bygg, ikke skulle oppfattes som «drift» i denne sammenhengen. Interkommunale selskap (IKS) som leverer vann-, avløps- og renovasjonstjenester ble ikke omfattet av planen, siden disse ikke var under direkte styring av Lillestrøm kommune. Kirkelig fellesråd ble inkludert i det kommunale klimaregnskapet som omfattes av plan for klimanøytral drift, selv om de ikke var underlagt kommunen.

I planen var det flere mål per satsingsområde. Det var også mål under «andre tiltak» som omfattet mat og IT. Det var også tiltak innenfor skogforvaltning.

Kommunestyret vedtok 10.6.2026 (sak 69/26) å utsette målet om klimanøytralitet til 2029. Det kommer vi tilbake til.

Rapportering på målene i planen for klimanøytral drift

Også for planen for klimanøytral drift har kommunen hatt et mål om å utvikle et indikatorsett for resultatoppfølging av planen. Det var et eget tiltak i planen. Som nevnt i kapittel 2.3.1, har kommunen ikke etablert indikatorstyring, men den arbeider med å få dette på plass.

Kommunalsjef for samordning og klimatilpasning opplyser i intervju at kommunalområdet har fulgt opp om tiltakene i planen gjennomføres, ved at de forskjellige stabs- og tjenesteområdene rapporterer til kommunalområdet på tiltakene i planen. Kommunalområdet har så langt ikke fulgt opp om målene i planen nås.

En forutsetning for å kunne rapportere på status for målet om utslipp på 28 000 tonn CO₂-ekvivalenter i 2027, er at kommunen har et klimaregnskap. Da planen for klimanøytral drift ble utarbeidet, fikk kommunen som nevnt utarbeidet et klimaregnskap for egen drift. Regnskapet var for 2021. Ifølge planen var det usikkerhet knyttet til regnskapet: «Klimaregnskapet som ligger som kunnskapsgrunnlag for denne planen, er ikke så egnet til resultatoppfølging. Det er basert på økonomiske tall og vil i liten grad kunne fange opp endringer i klimavennlig retning fra år til år. Derfor må det vurderes andre metoder for resultatoppfølging. Trolig vil et system med indikatorer være hensiktsmessig.»

Det var det siste klimaregnskapet kommunen hadde, før et nytt klimaregnskap kom på plass i 2026. Ifølge kommunalsjef for samordning og klimatilpasning, har mangelen på et klimaregnskap ført til at kommunen ikke har kunnet rapportere løpende på status for målet om utslipp på 28 000 tonn CO₂-ekvivalenter i 2027.

Kommunen presenterte resultatene fra det nye klimaregnskapet for kommunestyret i en sak om klimakompensasjoner 10.6.2026 (sak 69/26). Ifølge saken er utslippet fra kommunens drift beregnet til 19 200 tonn CO₂-ekvivalenter i 2025. Videre anslås det at utslippene som skal kompenseres i 2027 er 18 400 tonn CO₂-ekvivalenter.

Det nye klimaregnskapet viser altså at kommunens utslipp i 2025 er betydelig lavere enn målet på 28 000 tonn CO₂-ekvivalenter i 2027 som ble satt i planen for klimanøytral drift. At kommunens utslipp er beregnet til å være betydelig lavere enn målet for 2027, står det ikke noe om i saken. Kommunalsjef for samordning og klimatilpasning forteller i intervju at endringer i metode og datagrunnlag gjør det vanskelig å sammenligne utslippene ifølge dagens klimaregnskap med beregningene som lå til grunn for målet i planen for klimanøytral drift. Dagens metode for å beregne utslipp er nok mer presis enn den var i 2021. Derfor må deler av reduksjonen ifølge kommunalsjef forstås i lys av at kommunen benytter en ny metode for klimaregnskap.

Da kommunestyret behandlet saken om klimakompensasjoner, vedtok det å utsette målet om klimanøytralitet til 2029, samtidig som det skulle arbeides videre med konkrete tiltak. Ifølge saksfremlegget skal kommunen fortsette klimaarbeidet med omstilling og utslippsreduksjoner fra

egen drift. Planen for klimakompensasjon ble i saken vurdert som for krevende å gjennomføre gitt kommunens økonomiske situasjon. Den omfattet blant annet kjøp av klimakreditter. Kommunen skulle i stedet arbeide med videre utredning og pilotering av lokale kompensasjonstiltak, som for eksempel myrrestaurering. Det ble ikke fastsatt noe mål i saken for hvor mye kommunens egne utslipp skulle reduseres innen 2029. Kommunalsjef for samordning og klimatilpasning opplyser i intervju at planen for klimanøytral drift fortsatt gjelder, inkludert tiltakene i planen.

Rapportering på fremdriften i arbeidet med planen for klimanøytral drift

Ifølge kommunens skriftlige svar til revisjonen er årsmeldingen og klimabudsjettet (kommunens budsjett og økonomiplan) de viktigste verktøyene for rapporteringen på planen for klimanøytral drift, slik de er for klimastrategien. Vi har gjennomgått årsmeldingen og budsjettet, for å se hvordan det rapporteres på fremdriften i arbeidet med planen for klimanøytral drift.

Teksten om klima i kommunens budsjett og økonomiplan for 2026 (vedtatt av kommunestyret 10.12.2025, sak 193/25) er som nevnt overordnet. Teksten omtaler status for to av de tre kriteriene for å ha en klimanøytral drift: klimaregnskap og kompensasjonsordning. I klimabudsjettet for 2025 rapporterte kommunen fylligere på status for planen for klimanøytral drift, inkludert vurderinger av utfordringer og behov.

I kommunens årsmelding for 2025, lagt frem for kommunestyret 10.6.2026 (sak 60/26) blir det rapportert på arbeidet med å redusere klimafotavtrykket fra kommunens egen drift.

Det ligger heller ikke her noen indikatorer eller mål til grunn for rapporteringen. Rapporteringen inneholder en rapportering på tiltak og aktiviteter under alle de tre satsingsområdene i planen. For to av tre satsingsområder gis det overordnet en kvalitativ vurdering av arbeidet: Det står at arbeidet med utslippsfrie bygge- og anleggsplasser tok et tydelig steg fremover, mens erfaringene viser at det fortsatt er et betydelig potensial for mer systematisk arbeid med energieffektivisering. For det tredje satsingsområdet, gis det ikke noen vurdering av hvordan arbeidet går.

Årsmeldingen omtaler videre status for to kriterier som må oppfylles, for at kommunen skal ha klimanøytral drift: Klimaregnskap og kompensasjon for utslipp.

I tillegg til budsjettet og årsmeldingen får kommunestyret som nevnt informasjon i egne klimasaker. Kommunen har lagt frem flere saker om klima til kommunestyret, blant annet om bevilgninger fra klimafondet. Revisjonen har gjennomgått sakene kommunen har henvist til i sitt skriftlige svar til revisjonen for å se etter omtaler av fremdrift og måloppnåelse i planen for klimanøytral drift. Disse omfattet en sak om bruken av klimafondet 2024 som ble lagt frem for kommunestyret 4.9.2024 (152/24). Saken inneholder en redegjørelse for status for arbeidet med klimanøytral drift. Den beskriver også noen utfordringer for klimaarbeidet fremover. Som nevnt fikk også kommunestyret fremlagt en sak i juni 2026 om kompensasjonsordning for resterende utslipp.

2.4 Revisjonens vurderinger

Revisjonens vurdering er at kommunen til en viss grad har avklart ansvaret for oppfølgingen av klimastrategien og planen for klimanøytral drift. Blant annet viser undersøkelsen at det ikke har vært tilstrekkelig avklart hvem som har hatt ansvaret for planen for klimanøytral drift. Videre er ansvarsfordelingen for mål og oppgaver i klimastrategien og planen for klimanøytral drift mangelfullt

dokumentert. Etter revisjonens vurdering er det viktig med dokumenterte og oppdaterte beskrivelser av ansvarsfordelingen, fordi klimaarbeidet i stor grad krever tverrsektoriell innsats i kommunen, og fordi kommunen ofte omorganiserer på klimaområdet. Manglende ansvarsfordeling kan føre til en mindre effektiv og målrettet oppfølging av strategien og planen.

Revisjonen vurderer videre at kommunen har sørget for rapportering til kommunestyret på fremdriften i arbeidet med klimastrategien og planen for klimanøytral drift, men det er svakheter ved rapporteringen. Undersøkelsen viser at klimaarbeidet er omtalt i årsmeldingen, kommunens klimabudsjett og saker til kommunestyret. Store deler av rapporteringen har bestått av beskrivelser av aktiviteter og tiltak. Revisjonen vurderer at kommunen i liten grad rapporterer på måloppnåelse i klimastrategien og planen for klimanøytral drift.

Samlet sett er det vanskelig å se av rapporteringen i hvilken grad kommunen lykkes med klimaarbeidet. Konsekvensen av manglende rapportering på måloppnåelse er at kommunestyret kan mangle tilstrekkelig informasjon om hvordan kommunen ligger an på området.

Revisjonen ser positivt på kommunens arbeid med å utarbeide indikatorer, fordi indikatorene skal gi et bedre grunnlag for å rapportere på klimaområdet. Det er viktig at arbeidet, som strekker seg tilbake til 2021, blir slutført.

3 OPPFØLGING AV FYSISK KLIMARISIKO

3.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Et eget kapittel i kommunens klimastrategi (3.5) handler om å håndtere fysisk klimarisiko og ansvarsrisiko. Denne undersøkelsen er avgrenset til fysisk klimarisiko.⁵ Fysisk klimarisiko innebærer risikoen som følger klimaendringene, som flom, skred, tørke, ekstremnedbør og havnivåstigning. Å håndtere fysisk risiko er ifølge strategien ett av fem hovedområder for kommunens klimaarbeid.

Kapitlet vil undersøke nærmere hvordan klimastrategien er fulgt opp når det gjelder fysisk klimarisiko, særlig mht. oppgave- og ansvarsfordeling og samordning. Kapitlet vil i tillegg omfatte hvordan risikoen for overvannsfloer er fulgt opp. Lillestrøm er en av de mest klimautsatte kommunene i Norge. Overvann er en av de største utfordringene (Lillestrøm kommune: Kommuneplanens arealdel 2026-2038. Dokument 5.2.6: Klimatilpasning og overvann).

For problemstilling 2 utledes følgende krav og forventninger til kommunen:

Problemstilling	Krav og forventninger til kommunen
2. Hvordan følger kommunen opp strategien når det gjelder håndtering av fysisk klimarisiko?	→ Kommunen bør ha avklart ansvaret for oppfølging av klimastrategien når det gjelder fysisk klimarisiko. → Kommunen bør ha fulgt opp risiko for overvannsfloer.

3.2 Oppgave- og ansvarsfordeling

Klima og infrastruktur ble et nytt stabs- og tjenesteområde i kommunen fra 1.5.2024 (Lillestrøm kommune: årsmelding 2024):

Figur 2 Organisering i stabs- og tjenesteområdet klima og infrastruktur



⁵ «Ansvarsrisiko» dreier seg om risikoen for at skadelidte (direkte eller indirekte) ved hendelser som skyldes klimaendringer krever økonomisk erstatning fra kommunen.

Kilde: Lillestrøm kommune. Forslag til økonomiplan 2026-2029

Ansvar for klimatilpasning og håndtering av fysisk klimarisiko er lagt til kommunalområdet samordning og klimatilpasning. Kommunalsjef for området viser i intervju til at området har et strategisk og overordnet ansvar for arbeidet med klimatilpasning i kommunen. Han beskriver rollen som koordinerende, tilretteleggende og faglig støttende. Det innebærer ifølge kommunalsjef blant annet å utvikle kunnskapsgrunnlag og strategier, samt å bistå andre deler av organisasjonen som har formelt ansvar etter lovverket, særlig planavdelingen.

Kommunalområdet samordning og klimatilpasning har to faggrupper: styring og utvikling og risiko og forebygging (Lillestrøm kommune: Skriftlig svar til revisjonen, nye organisasjonskart). Risiko og forebygging har ansvaret for bl.a. vurderinger, planer og oppfølging av klimatilpasning og naturfare.⁶

Fagleder og leder for faggruppen risiko og forebygging viser i intervju til at utgangspunktet for arbeidet med klimatilpasning er plan- og bygningsloven § 3-1 (bokstav g,h,i), der kommunene blant annet er pålagt å tilpasse seg til forventede klimaendringer i sitt planarbeid. Det vises videre til at det er flere fagområder i kommunen som berører klimatilpasningsarbeidet, ikke minst på områder hvor kommunen har ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap i henhold til sivilbeskyttelsesloven. Faggruppen risiko og forebygging gir faglig bistand til bl.a. planavdelingen mht. arealbruk, til beredskapsarbeidet i kommunen og til byggesak. Aktuell tematikk er f.eks. bestemmelser og regler om naturfare. Fagleder peker samtidig på at faggruppen ikke forvalter særskilte lovbestemmelser, slik som planavdelingen i kommunen, og derfor ikke har noe mandat til å gi pålegg til andre enheter/områder.

Kommunens ledelse besluttet 25.6.2026 at det skal gjennomføres en organisasjonsjustering. Kommunalsjef samordning og klimatilpasning opplyser i intervju at ressursene som arbeider med klima, klimatilpasning og naturfare skal samles. Etter kommunalsjefens vurdering er det et viktig grep for å redusere fragmentering, tydeliggjøre roller og utnytte ressursene bedre.

3.2.1 Samordning mellom tjenesteområder

Fagleder bekrefter at faggruppen risiko og forebygging har ansvaret for koordinering av klimatilpasningsarbeidet i kommunen. Gruppen fungerer også som tilrettelegger (fasilitator) i prosesser som berører flere stabs- og tjenesteområder og sektorer i kommunen. Fagleder peker samtidig på at det kan være krevende å jobbe på tvers. God samordning handler for en stor del om å forplikte og ansvarliggjøre sektorene i klimatilpasningsarbeidet. Det er også behov for å styrke kompetansen om klimatilpasning. Det pekes i tillegg på at det er viktig å styrke forståelsen av å forebygge, like mye som å reparere.

Fagleder peker videre på at ansvaret for fysisk klimarisiko og klimatilpasning også ligger hos den enkelte sektor, f.eks. kultur (når det gjelder kulturminner), helse (når det gjelder vannkvalitet ved styrtregn). Sektorene har ansvar for egne tiltak, mens samordning skal sikre helhet, prioritering og koordinering på tvers. Det kan ifølge fagleder være vanskelig å finne ideelle balansepunkter mellom

⁶ I dokumentet Organisasjonsendring for Klima og infrastruktur er de to gruppene omtalt som «avdelinger». Benevnelsene er «Utvikling og styring» og «Forebygging og risikovurdering», men ansvar og oppgaver stort sett de samme.

sektoransvaret og ansvaret for helhet og samordning. Grenseoppgangene er ennå ikke godt nok innarbeidet i kommunens organisasjon. Grensene må operasjonaliseres, noe som ikke minst kan skje ved at det samarbeides om konkrete tiltak. Noe av det som skal til for å gjøre grenseoppgangen mellom sektoransvaret og ansvaret for helheten klarere, er ifølge fagleder tydeligere roller, ledelsesforankring og faste samarbeidsarenaer.

3.2.2 Ny klimatilpasningsstrategi

Å utarbeide en klimatilpasningsstrategi er et av tiltakene i Handlingsplan til klimastrategien 2025-2027. Det vises bl.a. til at flere av de største kommunene i landet har utviklet egne klimatilpasningsstrategier som har blitt sentrale verktøy for å prioritere de viktigste tiltakene i klimatilpasningsarbeidet.

«Med vann til anklene. Klimatilpasningsstrategi 2026» ble vedtatt av kommunestyret 10.6.2026 (sak 70/26). Strategien skal fungere som et felles styringsdokument, som gir retning for kommunens arbeid med klimatilpasning på tvers av sektorer og nivåer. Innledningsvis i strategien vises det til at den skal bidra til å skape en felles situasjonsforståelse på tvers av kommunens stabs- og tjenesteområder, tydeliggjøre hva som må gjøres når, og hvem som har ansvaret for å følge det opp.

I strategien står det videre at klimatilpasning krever at man jobber sammen på tvers av kommuneorganisasjonen for å løse felles utfordringer. Kommunen har mange ulike samfunnsoppdrag, og det kan ifølge strategien være utfordrende å prioritere forebygging og hensynet til klimaendringer. Det kan være motstridende interesser, og harde prioriteringer. En svært viktig del av klimatilpasningsarbeidet er ifølge strategien derfor å sørge for at kommunens ulike deler er samordnet og samarbeider godt på tvers, slik at de tilgjengelige ressursene brukes best mulig.

Den første delen av klimatilpasningsstrategien inneholder en sektorvis gjennomgang av klimarisiko og sårbarhet. Inndelingen i sektorer følger ikke inndelingen i kommunens tjenesteområder. Den viktigste grunnen til dette er ifølge strategien at tjenesteområdene ikke sammenfaller med de viktigste problemstillingene eller temaene for klimatilpasning.

Gjennomgangen omfatter følgende sektorer:

- Bygg og eiendom
- Infrastruktur og samferdsel
- Kulturminner og kulturmiljø
- Helse og oppvekst
- Landbruk og natur
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Den andre delen av klimatilpasningsstrategien, strategi og handlingsplan, bygger på fire overordnede strategier:

Figur 3 Strategier for klimatilpasning

1	<i>I Lillestrøm kommune sørger vi for at kommunens politiske ledelse, administrasjon og innbyggere vet hva klimatilpasning er, hva som kan gjøres, og hvem som har ansvar for hva</i>
2	<i>I Lillestrøm kommune skal det være tydelige forventninger om samarbeid og prioritering av klimatilpasning i kommunens politiske ledelse og administrasjon</i>
3	<i>I Lillestrøm kommune skal vi ha god og tilgjengelig oversikt over overvannsutfordringer i kommunen, og stille krav om helhetlig overvannshåndtering i arealplanlegging og byggesaksbehandling</i>
4	<i>Lillestrøm kommune skal prioritere de mest bærekraftige løsningene for klimatilpasning</i>

Kilde: Klimatilpasningsstrategi 2026, s. 27.

Til hver strategi er det fastsatt delstrategier og under disse igjen konkrete tiltak med foreslått tidshorisont. Det er også beskrevet hvem som har ansvaret for at tiltaket blir gjennomført. Det vises til at kommunalområdet samordning og klimatilpasning har et spesielt ansvar for å sørge for tverrfaglig samordning og samarbeid på tvers av sektorer, og har en nøkkelrolle i flere av tiltakene. Området har i tillegg ansvar for å holde handlingsplanen oppdatert og gjøre endringer når forutsetningene endrer seg, inkludert om det skjer endringer i kommunens organisasjon.

Den andre strategien omhandler særskilt forventninger om samarbeid og prioritering. Strategien har seks delstrategier og tolv tiltak, bl.a. knyttet til prioritering og forankring i stabs- og tjenesteområdene og koordinering på tvers. For å forankre og koordinere kommunens klimatilpasningsarbeid på tvers av tjenesteområder kan det ifølge strategien med fordel etableres et tverrgående og aktivt klimatilpasningsnettverk, ledet av kommunalområdet samordning og klimatilpasning. Kommunalsjef peker på at det vil være viktig å finne gode samarbeidsformer fremover, og nevner blant annet at det kan være aktuelt å etablere nettverk i kommunen, forutsatt at disse får et klart og tydelig mandat. Også fagleder peker på et klimatilpasningsnettverk som aktuelt, og viser til at det finnes et eget beredskapsnettverk i kommunen.

Kommunalsjef samordning og klimatilpasning peker på at den nye klimatilpasningsstrategien legger opp til styrket samarbeid på tvers i organisasjonen, og at strategien svarer på en utfordring kommunen har erfart, nemlig at fagressurser og ansvar i dag er fragmentert.

Fagleder er av den oppfatning at kommunens nye klimatilpasningsstrategi kan gi et løft til en mer samordnet og koordinert innsats. I forbindelse med den nye strategien har det vært gjennomført samlinger med aktuelle sektorer og stabs- og tjenesteområder. Fagleder peker på at

klimatilpasningsarbeidet tidligere i større grad var en del av beredskapsområdet, og arbeidet med helhetlig ROS.

3.3 Risiko for overvannsflom

I gjeldende ROS for Lillestrøm kommune er *Flom i mindre vassdrag, urban flom og overvann* blant hendelsene som er analysert («Alt kan gå galt». Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Del 2. Underlagsrapport. Behandlet i kommunestyret 6.9.2023 (sak 113/23)). Det vises blant annet til at forventede klimaendringer, sammen med en samfunnsutvikling med økt fortetting, vil øke intensiteten i overvannsavrenning.

Overvann er løftet frem som et eget tema i arbeidet med ny arealdel til kommuneplanen (2026-2038). I et eget dokument «Klimatilpasning og overvann», som inngår som en del av planens konsekvensutredning, vises det innledningsvis til at overvann er den største utfordringen for Lillestrøm kommune med hensyn til klimatilpasning. Derfor vil temaet bli nærmere utdypet i den nye arealdelen (Dokument 5.2.6 Klimatilpasning og overvann 30.11.2025).

Overvann er også sentralt i kommunens nye klimatilpasningsstrategi. I strategien vises det til at kartleggingen av risiko avdekker at kommunen er sårbar mot styrtregn og kraftig nedbør som medfører overvannsflom i tettbygde strøk, eller i mindre vassdrag som tidligere ikke har vært flomutsatt (s. 26).

En av de fire overordnede strategiene i klimatilpasningsstrategien handler om håndtering av overvann.⁷ Det vises til at det i Lillestrøm særlig er økningen i ekstremnedbør som utgjør en utfordring, noe som gir behov for en omfattende innsats for å sikre helhetlig overvannshåndtering i kommunen. Strategien sier at kommunen skal ha god og tilgjengelig oversikt over overvannsutfordringer, og stille krav om helhetlig overvannshåndtering i arealplanlegging og byggesaksbehandling.

Under den overordnede strategien er det tre delstrategier og fem tiltak. Disse er knyttet til bl.a. kartlegging og tilgjengeliggjøring av kunnskap, krav om overvannshåndtering i plan- og byggesaker, samt utarbeidelse av rutiner og ansvar for overvannshåndtering i kommunen. Det er angitt tidshorisont for tiltakene, samt hvem som har ansvar for oppfølging. Kommunalområdet samordning og klimatilpasning har ansvar for å følge opp tiltakene, alene eller sammen med andre områder.

Kommunalsjef samordning og klimatilpasning viser til at kommunen har arbeidet mye med overvann, og at dette har vært et prioritert område. Overvann beskrives som både viktig og kritisk for kommunen, og som et område hvor kommunen har god kompetanse.

Fagleder bekrefter at håndtering av overvann er det desidert høyest prioriterte området under fysisk klimarisiko og klimatilpasning. Ifølge fagleder er arbeidet på området styrket over tid. Overvannsproblematikk henger sammen med styrtregn. Fagleder peker på at selv moderat styrtregn

⁷ Overvannsflom er lokal flom som oppstår når regn- eller smeltevann ikke trekker ned i bakken eller ledes trygt bort, men i stedet renner ukontrollert på overflaten. Dette skjer ofte i tettbygde områder, på veier, parkeringsplasser, takflater, gårdsplasser og andre harde flater. Miljødirektoratet definerer overvann som vann som renner av på overflaten som følge av regn og smeltevann, jfr. [Overvann: Hvem som har ansvar og regelverk som gjelder - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/overvann)

kan gi f.eks. tilbakeslag i kloakk i hus. Kommunen har tatt i bruk nye digitale verktøy for kartlegging og informasjon om konsekvenser av overvann (jf. oppslag om dette i Romerikes Blad 9.4.2026).

3.3.1 Koordineringsansvaret for overvann

I oversendt dokumentasjon knyttet til omorganiseringer av kommunens tjenesteområder i 2023-2024 (Nye organisasjonskart) vises det til at Faggruppe risiko og forebygging på vegne av kommunalområdet skal ha ansvar for beredskapsplanlegging og koordinering på infrastrukturuområdet. Dette omfatter også vurderinger, planer og oppfølging av klimatilpasning og naturfare, inkludert bl.a. grunnforhold, geoteknikk, flomsikring og overvannshåndtering.

Fagleder peker på at gruppen har en koordinerende rolle også når det gjelder overvann. Samtidig vises det til at gruppen ikke har ansvar for lovhjemler, f.eks. når det gjelder byggesaksbehandling. Det er krav til håndtering av overvann i både arealplanlegging og i byggesaker. Fagleder erfarer at helheten mht. overvann i byggesaker ofte ikke ivaretas, f.eks. av konsulenter og utbyggere. Faggruppen har da en viktig rolle i å se flere områder i sammenheng. Det vises til at faggruppens ansvar er å støtte primært plan med faglige innspill på overvann i plansaker. Overvann skal håndteres i plan, men det finnes også byggesaksbestemmelser om overvann, hvor gruppen yter faglig støtte. Faggruppen har ifølge fagleder altså et veiledningsansvar/en faglig støttefunksjon.

Fagleder opplyser om at det er ansatt en sivilingeniør i faggruppen som også ivaretar funksjonen som koordinator for overvann.

Når det gjelder forholdet til planavdelingen, opplyser kommunalsjef samordning og klimatilpasning at det formelle ansvaret etter lovverket ligger tydelig der. Han vurderer ikke dette som en generell utfordring, men peker på at planavdelingen er avhengig av faglig støtte i saker som gjelder blant annet overvann og andre klimatilpasningsspørsmål. Kommunalområdet bidrar blant annet med veiledere og uttalelser i plansaker.

3.3.2 Overvannsveileder

I handlingsplanen til klimastrategien 2025-2027 er et eget tiltak å utarbeide en overvannsplan for Lillestrøm. Ifølge planen har kommunen fått god oversikt over hvordan ekstremnedbør vil ramme tettstedene i kommunen gjennom modellering av 100 års regn, men at det nå er viktig at arbeidet går videre i retning av konkret infrastruktur som håndterer disse utfordringene.

Fagleder viser i intervju til at kommunens overvannsveileder (7.11.2025) langt på vei er å anse som en slik plan. Veilederen skal sikre en helhetlig og bærekraftig håndtering av overvann i kommunen og gjelder for alle som skal i gang med plan- eller byggesøknad. Veilederen stiller krav og gir føringer for hvordan overvann skal ivaretas i plan- og byggesaker, blant annet i form av kartlegginger og overvannsplaner. Til grunn for veilederen ligger kravene om håndtering av overvann i plan- og bygningsloven § 28-10 og byggeteknisk forskrift § 15-8.

3.4 Revisjonens vurdering

Det pekes i undersøkelsen på at samordningen av klimatilpasningsarbeidet i kommunen kan være krevende, og at grenseoppgangen mellom sektoransvaret og ansvaret for helhet og samordning ennå ikke er godt nok innarbeidet. Kommunens nye klimatilpasningsstrategi (vedtatt 10.6.2026) bidrar etter revisjonens vurdering til å avklare og tydeliggjøre ansvaret for oppfølgingen av fysisk

klimarisiko. Det vises i intervju til at ny klimatilpasningsstrategi svarer på utfordringen om at fagressurser og ansvar er fragmentert. Den nye strategien beskriver roller, ansvar og planlagte tiltak. Tydelige forventninger om samarbeid er en av fire overordnede strategier.

Revisjonen vurderer også at risiko for overvannsfloem er fulgt opp i kommunens ROS, planverk, overvannsveileder og i ny klimatilpasningsstrategi. Risikoen er beskrevet i kommunens helhetlige ROS og løftet frem som eget tema i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Det er også utarbeidet en egen overvannsveileder for plan- og byggesaker. Oppgaver og ansvar knyttet til håndtering av overvann er tydeliggjort i ny klimatilpasningsstrategi. Krav om helhetlig overvannshåndtering i arealplanlegging og byggesaksbehandling er en annen av fire overordnede strategier.

Ny klimatilpasningsstrategi var nylig vedtatt da denne undersøkelsen ble avsluttet. Det er etter revisjonens vurdering viktig at tiltakene i den nye strategien blir fulgt opp på en god måte.

4 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

Formålet med undersøkelsen har vært å undersøke hvordan Lillestrøm kommune følger opp klimastrategien.

Undersøkelsen har to problemstillinger:

1. Hvordan følger kommunen opp klimastrategien?
2. Hvordan følger kommunen opp strategien når det gjelder håndtering av fysisk klimarisiko?

Revisjonens konklusjon på den første problemstillingen er at det er noen svakheter i kommunens oppfølging av klimastrategien. Kommunen har til en viss grad avklart ansvaret for oppfølgingen av klimastrategien og planen for klimanøytral drift. Undersøkelsen viser at det ikke har vært tilstrekkelig avklart hvem som har hatt ansvaret for planen for klimanøytral drift. Ansvarsfordelingen for mål og oppgaver i klimastrategien og planen for klimanøytral drift er mangelfullt dokumentert. Videre har kommunen sørget for rapportering til kommunestyret på fremdriften i arbeidet med klimastrategien og planen for klimanøytral drift, men det er svakheter ved rapporteringen. Kommunen rapporterer i liten grad på måloppnåelse.

Konklusjonen på den andre problemstillingen er at ny klimatilpasningsstrategi har bidratt til å avklare ansvaret for oppfølging av kommunens klimastrategi når det gjelder fysisk klimarisiko. Ansvar for mål og tiltak er tydelig beskrevet i ny strategi. Den legger også til rette for tverrsektoriell samordning. Undersøkelsen viser også at risikoen for overvannsfloam er fulgt opp i kommunens ROS, planverk, overvannsveileder og ny klimatilpasningsstrategi.

Basert på det som kommer frem i undersøkelsen anbefaler revisjonen at kommunedirektøren:

1. sørger for at ansvaret for å følge opp klimastrategien og planen for klimanøytral drift er tilstrekkelig avklart.
2. sørger for å rapportere til kommunestyret om hvordan kommunen ligger an til å nå alle de overordnede målene i klimastrategien og planen for klimanøytral drift.

LITTERATUR- OG KILDELISTE

Notat fra Miljødirektoratet

Miljødirektoratet (2023). Hvor viktige er kommunene for å nå norske klimamål? Notat fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet, 11.10.2023.

Dokumenter utarbeidet av Lillestrøm kommune

Overvannsveileder. Datert 7.11.2025

Klimanøytral 2027. Plan for klimanøytral drift for Lillestrøm kommune. Vedtatt av kommunestyret 1.3.2023 (sak 27/23).

Klimastrategi for Lillestrøm kommune. Vedtatt av kommunestyret 16.6.2021 (sak 106/21).

Alt kan gå galt. Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Del 2. Underlagsrapport. Behandlet i kommunestyret 6.9.2023

Kommuneplanens Handlingsdel, Økonomiplan 2025–2028 og årsbudsjett 2025. Vedtatt av kommunestyret 11.12.2024 (sak 187/24).

Handlingsplan til klimastrategien 2025-2027 pr 21.8.2025. Vedtatt av kommunestyret 8.10.2025 (sak 157/25).

Kommuneplanens arealdel 2026-2038. Dokument 5.2.6 Klimatilpasning og overvann. Datert 30.11.2025

Kommuneplanens handlingsdel, Budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029. Kommunedirektørens oppdaterte forslag. 2026. Vedtatt av kommunestyret 10.12.2025 (sak 193/25).

Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036. Vedtatt av kommunestyret 28.1.2026 (sak 1/26).

Skriftlig svar på revisjonens dokumentbestilling. Mottatt 16.4.2026.

Årsmelding 2024.

Årsregnskap og årsmelding 2025.

Med vann til ankene. Klimatilpasningsstrategi 2026. Vedtatt av kommunestyret 10.6.2026 (sak 70/26).

Budsjetttrundskriv - budsjett og økonomiplan 2026-2029 (Budsjett- og økonomiplanprosessen). Udatert.

VEDLEGG 1 KOMMUNEDIREKTØRS UTTALELSE



ROMERIKE REVISJON IKS

Ringvegen 4

2050 JESSHEIM

Dato: 23.09.2026

Vår ref: 26/05142-2

Deres ref:

Saksbeh.: Vidar Almsten

Telefon:

Kommunedirektørens uttalelse til rapport om oppfølging av klimastrategien

Kommunedirektøren takker for en grundig gjennomgang av kommunens oppfølging av klimastrategien og arbeidet med fysisk klimarisiko. Rapporten gir nyttige vurderinger og et godt grunnlag for videre utvikling av kommunens styring og oppfølging på klimaområdet.

Rapporten peker på noen svakheter ved dagens organisering. Kommunedirektøren er enig i at tydelige roller og ansvar er viktig for å sikre god oppfølging av et område som krever innsats på tvers av organisasjonen. Det har vært flere omorganiseringer i Lillestrøm kommune de siste årene, som har påvirket klimaarbeidet. I juni 2026 besluttet kommunens ledelse å samle klimaressursene i ett stabs- og tjenesteområde. Målet er å få en tydeligere ansvarsfordeling gjennom denne organisasjonsjusteringen. Samtidig har kommunen en forventning om at alle tjenesteområder, kommunalområder og avdelinger skal ta selvstendig ansvar for klimaarbeidet. Det koordinerende ansvaret vil tillegges det nye tjenesteområdet Miljø og samfunn.

Rapporten peker også på at kommunen bør kunne rapportere bedre på måloppnåelse og resultater. Slik rapportering gjennom kvantitative analyser, er krevende og vil kreve betydelige ressurser. Kommunen har de siste årene bevisst valgt å prioritere en intern mobilisering til klimaarbeid på tvers av organisasjonen. Bakgrunnen er at det meste av det praktiske klimaarbeidet skjer ute i avdelingene.

Bedre rapportering på måloppnåelse kan styrke klimaarbeidet, men må ikke gå på bekostning av arbeidet med konkrete klimatiltak i organisasjonen. Systemet må gi oss god innsikt i hvordan kommunen ligger an i klimaarbeidet og vise hvordan vi kan justere kursen. Høsten 2026 setter vi i gang et

Kontaktinformasjon: <https://www.lillestrom.kommune.no/>

Postadresse: Postboks 313, 2001 Lillestrøm

E-post: postmottak@lillestrom.kommune.no

Sentralbord: 66 93 80 00

Org.nr.: 820 710 592

Besøksadresse: .

Telefon:

systematisk arbeid med å identifisere indikatorer for å måle arbeidet med handlingsplanen til klimastrategien, samtidig med at handlingsplanen revideres.

Kommunedirektøren deler revisjonens syn på at kommunen har etablert et godt grunnlag for arbeidet med klimatilpasning og håndtering av overvannsflokk gjennom ROS-analyser, planverk, overvannsveileder og den nylig vedtatte klimatilpasningsstrategien. Strategien bidrar til å tydeliggjøre roller og ansvar, samt styrke den tverrfaglige samordningen på området.

Med hilsen

Bjørn Gudbjørgrud
Kommunedirektør

Vidar Almsten
Direktør Klima og infrastruktur

Dokumentet er godkjent elektronisk.

VEDLEGG 2 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier og kilder

Revisjonskriteriene er utledet fra følgende kilder

- Kommuneloven
- Plan- og bygningsloven
- Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner
- Nasjonale føringer for klimaarbeid i kommunene
- KS: Orden i eget hus – kommunedirektørens internkontroll
- Kommunestyrets vedtak av klimastrategien og planen for klimanøytral drift

Oppfølging av klimastrategien

Fordeling av ansvar

Kommunens klimastrategi ble vedtatt av kommunestyret 16.6.2021 (Sak 106/21). Den inneholder overordnede mål, hovedområder for klimaarbeidet, med tilhørende strategier og virkemidler.

I samsvar med strategien, er det utarbeidet en plan for at kommunen skal ha klimanøytral drift innen 2027. Planen ble vedtatt av kommunestyret 1.3.2023 (sak 27/23). Det er en oversikt over tiltak, frister og ansvar i planen.

Ifølge kommuneloven §13-1, skal kommunedirektøren påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer, blir iverksatt uten ugrunnet opphold. Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal han eller hun gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på en egnet måte. En klar ansvarsdeling er en forutsetning for at kommunestyrets vedtak om klimastrategien og planen for klimanøytral drift blir iverksatt.

Ifølge kommunelovens §25-1 skal kommuner ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Bestemmelsen innebærer blant annet at kommunedirektøren skal utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering. En tydelig og avklart oppgave- og ansvarsfordeling er en viktig del av en god internkontroll.

Kommunens plan for klimanøytral drift (s. 27) viser til at planen må forankres både i øverste ledelse og i stabs- og tjenesteområdene som skal utføre tiltakene.

Revisjonen legger til grunn at kommunen bør ha avklart ansvaret for oppfølgingen av strategien og planen. Kommunen bør avklare hvem som har det overordnede ansvaret for planen og strategien, det vil si ansvaret for å sørge for at strategien og planen som helhet følges opp. Et slikt ansvar innebærer typisk strategiske vurderinger, koordinering av arbeidet og sørge for at det rapporteres

på arbeidet. Kommunen bør også avklare hvem som har ansvaret for å følge opp de forskjellige målene, hovedområdene, strategier, virkemidler osv., ettersom både planen og strategien krever en tverrfaglig innsats i kommunen. Det følger av kravene til internkontroll. Samtidig er en klar ansvarsfordeling en forutsetning for at kommunestyrets vedtak blir iverksatt.

Rapportering på fremdrift og måloppnåelse til kommunestyret

I klimastrategien ble det også lagt opp til et rapporteringsregime til kommunestyret for både klimastrategien og planen for klimanøytral drift. Klimastrategien inneholder et eget virkemiddel om rapportering: «Rapportering på klimaarbeidet ved hjelp av indikatorer etter samme modell som det øvrige bærekraftarbeidet i kommunen.» Det står ikke noe i strategien hvilken modell det er snakk om. Da kommunestyret vedtok plan for klimanøytral drift 1.3.2023 (i sak 27/23), vedtok det samtidig at «Kommunedirektøren utarbeider system for rapportering og oppfølging av planen som skal inngå i klimabudsjettet». I planen var et eget tiltak: «Utvikle et indikatorsett for resultatoppfølging av planen og vurdere om dette skal erstatte eller supplere et klimaregnskap.»

Etter kommuneloven § 14-7 om årsberetningen for kommunens virksomhet, bokstav c, skal administrasjonen rapportere på måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne. Det er også krav om at saker som legges frem for de folkevalgte er forsvarlig utredet (jf. kommuneloven § 13-1, tredje ledd).

I forarbeidene til loven (Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner), står det at «Også andre sentrale forhold ved kommunenes virksomhet enn de rent økonomiske vil være naturlig å redegjøre for i årsrapporteringen. Hva det skal rapporteres om ved årets slutt må ses i sammenheng med hvilke målsettinger, prioriteringer og tiltak mv. som ligger i kommunens styringsdokumenter (kommuneplanens samfunnsdel, økonomiplanen og årsbudsjettet). Dette kan også omfatte hvordan kommunen ivaretar ulike sider av sitt samfunnsansvar ...» Det står videre at kommunene bør ha stor frihet til å utforme innholdet i årsberetningen etter lokale behov. «Det sentrale er at kommunene utformer årsrapporteringen slik at den fungerer som styrings- og kontrollverktøy for kommunestyret og samtidig gir god informasjon til allmenheten om kommunens virksomhet og utvikling.» «Det skal for eksempel gis opplysninger om utviklingen i tjenester og hvordan utviklingen har vært i forhold til målene i årsbudsjettet.» (s. 196)

Etter revisjonens syn, bør kommunen rapportere til kommunestyret om fremdriften og måloppnåelsen i klimastrategien og planen for klimanøytral drift. Både strategien og planen må sies å være av vesentlig betydning for kommunen. Revisjonen legger til grunn at kommunestyret bør få informasjon om hvordan kommunen ligger an til å nå sentrale mål i strategiene og planene.

Følgende revisjonskriterier legges til grunn for problemstilling 1:

Problemstilling	Krav og forventninger til kommunen
→ Hvordan følger kommunen opp klimastrategien?	→ Kommunen bør ha avklart ansvaret for oppfølgingen av klimastrategien og planen for klimanøytral drift. → Kommunen bør ha sørget for rapportering til kommunestyret om fremdrift og måloppnåelse i klimastrategien og planen for klimanøytral drift.

Håndtering av fysisk klimarisiko

Kommunene har ansvar for å forebygge og håndtere fysisk klimarisiko, dvs. konsekvensene av klimaendringene lokalt. I plan- og bygningsloven § 3-1 g) slås det bl.a. fast at kommunene i sin planlegging skal ta klimahensyn gjennom reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til forventede klimaendringer. § 3-1 h) gir kommunene et ansvar for å fremme samfunnssikkerhet i sin planlegging.

At kommunene må tilpasse seg klimaendringer legges også til grunn i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2023-2027), og i Statlige planretningslinjer for klima og energi. Ansvaret for håndtering av fysisk klimarisiko følger i tillegg av det generelle ansvaret kommunene har for samfunnssikkerhet og beredskap, herunder ansvaret for håndtering av uønskede hendelser.

En tydelig og avklart oppgave- og ansvarsfordeling er en viktig del av en god internkontroll. I Statlige planretningslinjer for klima og energi (pkt. 4.2 e) vises det til at styringsdokumentene for overordnet kommunal klima- og energiplanlegging skal vise en tydelig fordeling av ansvar for oppfølging, og ha tidsfrister for gjennomføring av tiltak. I retningslinjene kap. 5.2. vises det til at «Klimatilpasning er et sektorovergripende hensyn som krever samordning og samarbeid på tvers av sektorer, og mellom kommunale, fylkeskommunale og statlige organer.»

I Klimastrategi for Lillestrøm kommune (pkt. 3.5) beskrives «fysisk klimarisiko» som risiko knyttet til konsekvensene av klimaendringer, som flom, skred, tørke, ekstremnedbør og havnivåstigning. Det vises til at kommunen må være forberedt på å forebygge, men også håndtere, ødeleggelser som følge av flom og ekstrem nedbør. Ifølge kommunens årsmelding for 2024 er Lillestrøm kommune Norges tredje mest klimautsatte kommune. Det er særlig risiko for flom, overvannsflom og skred.

I et underlagsdokument til kommuneplanens arealdel 2026-2038 vises det til at klimaendringer med mer total og intens nedbør vil øke utfordringene med håndtering av overvann. Overvann er ifølge dokumentet den største utfordringen for Lillestrøm kommune med hensyn til klimatilpasning (Dokument 5.2.6 – Klimatilpasning og overvann, s. 3).

Følgende revisjonskriterier legges til grunn for problemstilling 2:

Problemstilling	Krav og forventninger til kommunen
→ Hvordan følger kommunen opp strategien når det gjelder håndtering av fysisk klimarisiko?	→ Kommunen bør ha avklart ansvaret for oppfølging av klimastrategien når det gjelder fysisk klimarisiko. → Kommunen bør ha fulgt opp risiko for overvannsflo.